

Timo Karjalainen

Avoin kirje ihmisille, jotka tahtovat selventää tiedon perusasioita

6.4.2013

Viite1 : Sustainable Future: Kestävä tulevaisuus, Sitran järjestämä tilaisuus. 22.4.2013 at 13:00 - 15:00
Mannerheimintie 22-24, Bio Rex , Helsinki

<http://www.sitra.fi/tapahtumat/2013/sustainable-future-kestava-tulevaisuus>

Viite 2:

From: [Anita Kelles](#)

To: attac-keskustelu@sympa.kaapeli.fi

Sent: Friday, April 05, 2013 2:24 PM

Subject: RE: [attac-keskustelu] Fwd: Kutsu 22.4 Kestävä tulevaisuus

Tahdosta tietää ja sietää

Abstract

Kestävä tulevaisuus riippuu noin puoliksi hyvästä tahdostamme ja puoliksi totuudenmukaisesta tiedostamme ja taidostamme rakentaa kestävää tulevaisuutta hyvän tahdon varaan. Minusta tärkeintä on tahto tietää, miten tärkeät, ihmistahdosta riippumattomat A-asiat ovat.

Johdanto

Lyhyt keskusteluni Anita Kellesin (viite 2) kanssa Attacin sivustolla 4-5.4.2013 Sitran järjestämästä kestävästä tulevaisuuden seminaarista (viite 1) innosti minut pohtimaan perusteellisemmin asioita, jotka ovat **merkityksellisiä kestäväälle tulevaisuudelle**.

Ensiksi, kannatan Anitan käsitystä siitä, että mielipiteet ja niiden tasapuolinen edustavuus ovat tärkeitä asioita. Sitran seminaariin olisi kannattanut pyytää esityksiä myös naisilta. Helsingissä neljä miestä esittelee 22.4. 2013 käsityksiään. (<http://www.sitra.fi/tapahtumat/2013/sustainable-future-kestava-tulevaisuus>).

Toiseksi, kannatan tulevaisuutta, jota naiset ja miehet yhdessä rakentavat niissä puitteissa, mitkä Luoja ja luonto ovat naisille ja miehille viisaan sosiaalisen todellisuuden rakennuspuiksi suoneet sekä toiminnan positiivisiksi ja negatiivisiksi ehdoiksi ja rajoitteiksi asettaneet. Positiiviset ehdot ja rajoitteet tarjoavat ihmisille pakotteita ja mahdollisuuksia. Negatiiviset ehdot ja rajoitteet rajaavat tätä mahdollisuuksien ja pakolisten seikkojen kenttää. Erityisesti kannatan, että kestävää tulevaisuutta rakennetaan "**kestävän tiedon**" pohjalta. "Kestävän tiedon" käsitettä olen esitellyt kotisivullani timokarjalainen.fi sivuilla <http://timokarjalainen.fi/6> ja <http://timokarjalainen.fi/8> sekä <http://timokarjalainen.fi/10>, jossa julkaisen myös tämän avoimen kirjeeni.

Mitä kannattaa tulevaisuudessa tietää ja sietää?

Kestävästä tulevaisuudesta keskusteltaessa ja sitä muin teoin rakennettaessa ihmisten mielipiteet ja niiden edustettavuus ovat tärkeitä arvoja sinänsä yhteiskunnassa. Niitä ei pidä eikä kannata koskaan ohittaa. Mielestäni niiden rinnalle, ja joskus yläpuolelle, tarvitsemme myös hyvin perusteltuja, mahdollisimman totuudenmukaiseen objektiiviseen tietoon nojautuvia käsityksiä yhteiskunnallisesti merkityksellisistä asioista ja niiden mahdollisista ja suotavista kehityssuunnista. Suotavan kehityssuunnan valinta voi joskus olla mielipideasia, mutta ei yleensä valitulla suunnalla etenemisen objektiivinen mittaaminen.

Niin kuin monet tärkeät asiat, myös nämä asiat jakautuvat kahteen pääryhmään. Tässä tapauksessa pääryhmät ovat ihmistahdosta riippumattomat A-asiat sekä ihmistahdosta riippuvat B-asiat. A- ja B-asiat täydentävät toisiaan hiukan samalla tavalla kuin ihmismieli ja ihmisen mielikuvitus eli **mielenmaailma** voi täydentää ihmismielen ulkopuolella olevaa materiaalista maailmaa, jota jotkut kutsuvat reaalioloiden maailmaksi eli **reaalimaailmaksi**. Näiden kahden maailman suhteita Descartes ei ehtinyt riittävästi selventää. Haaste on yhä ajankohtainen.

Voi sanoa, että monilla ihmisillä luulot, tunteet, mielipiteet, arvostukset ja esim. demokratia koskevat käsitykset eivät ole aina ja välttämättä ihmismielen ulkopuolista reaalimaailmaa kuvaavan tositedon väärttejä, vaikka noihin luuloihin on ihmisen usein tyytyminen, koska muutakaan ei hän voi.

Ihmiset ovat pakotettuja toimimaan luulojensa yms. subjektiivisten mielikuviansa ruokkimien käsitystensä ja luulojensa ohjauksessa – taloustieteen kielellä ”luottamuksen varassa” - koska eivät voi, eivätkä välttämättä välitä tietää, miten monet tärkeät reaalimaailman asiat eli ”reaalioliot” todellisuudessa ovat ja miten ne muuttuvat.

Lisäksi monet ihmiset tyytyvät luuloihinsa ja muihin mielenmaisemansa mielikuviin siksi, etteivät viitsi tai jaksaa ryhtyä muuttamaan reaalimaailmaa mieleisekseen eli tarttumaan toimeen tai kehityksen ohjaksiin ; tai sitten reaalimaailma jo on heidän tarpeittensa kannaltaan ”olosuhteet huomioonottaen optimaalinen” , jolloin heillä ei ole syytä eikä kannustetta muutokseen. Laulun sanoin heidän mieltensä ja toimensa on ”Ole sellainen vain jonka nähdä mä sain ole muisto” ... http://www.youtube.com/watch?v=XMTFe_IJxQA

Joillakin voimakastahtoisilla sosiaalisesti ajattelevilla ja toimivilla ihmisillä tilanne on toinen. Heille rikas mielikuvituselämä ja Maslovin tarvehierarkian alimpien tarpeiden (ruoan, asumisen, liikkumisen ym.) tyydyttäminen eivät riitä elämänsä tarpeiden tyydyttämiseen. He haluavat ulkoistaa mielikuvitusmaailmansa seikkoja konkreettiseen reaalimaailmaan niin, että muutkin näkevät ja muilla aistein kokevat heidän väkevän tahtonsa aikaansaannokset. Hyvä niin, jos tuo tahto suuntautuu muiden ihmisten kannalta suotaviin asioihin, kuten tahtoon auttaa, parantaa, tietää ja muuttaa asioita sekä omasta että yleisemmästä katsannosta aikaisempaa kiistatta paremmiksi.

Tällaisilla voimakastahtoisilla ulospäin suuntautuneilla ihmisillä subjektiiviset mielenmaisemat ovat hyvin tärkeitä sosiaalisen realitodellisuuden olioiden luomisen syitä ja seurauksia sekä sosiaalista todellisuutta koskevan tositedon kohteita ja lähteitä. Tällaiset ihmiset ovat **kehityksen moottoreita**.

He haluavat suurella vaivalla rakentaa reaalimaailmaan sellaisen käsin kosketeltavissa olevan reaaliolion, jonka toinen ihminen saattaa tyytyä ”rakentamaan” mielikuvitusmaailmaansa paljon pienemmällä vaivalla, joskus turhaa työtä ja luontoa ja itseään säästän.

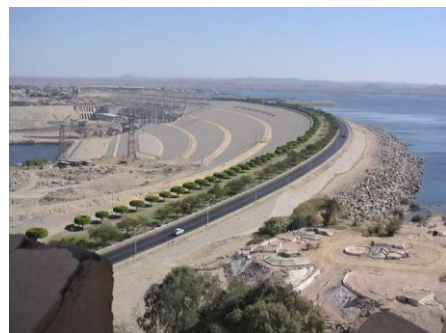

Demokraattisessa sivistysvaltiossa ihmisten erilaiset mielipiteet, tunteet, arvot, arvostukset ja muut ihmismieleen kuuluvat seikat on hyvä olla ryhmittyneenä ja edustettuina jonkun yhteisesti sovitun säännösten (kuten lakien) ja instituution (hallinnon) mukaisesti. Näin ihmismielet saavat toimivaltaa rakentaa reaalitodellisuutta, vaikkapa laillisten puolueiden vapaissa vaaleissa saaman kannatuksen mukaisilla painoilla Suomen eduskunnassa, hallituksessa ja virkamieskoneistossa eli hallinnossa.

Tätä yhteiskunnallista muutosvoimaa voi kutsua ihmisten mielipiteiden, arvojen, tunteiden yms. mielenpainoilla tasapainotetuksi "yhteistahdoksi". Yhteistahdon kunnioittaminen on hyvin tärkeää, koska sen ohjauksessa voidaan rakentaa sosiaalista reaalitodellisuutta eli konkreettista yhteiskuntaa sellaiseksi kuin ihmiset sen yleisesti ottaen haluavat; tai ihmisten arvostamat ja heitä edustavat tahtoihmiset eduskunnassa ja hallituksessa haluavat reaalitodellisuuden olevan.

Yhteistahdon ilmentymä on tietenkin ristiriitojen leimaama, koska ihmistahdot ovat aina jossain määrin ristiriitaisia. Yksi haluaa rakentaa suurella vaivalla pyramidin, toinen padon, kun kolmannelle riittää pelkkä mielikuva pyramidista, jonka voi "rakentaa" mielessään muutamassa hetkessä ja rakentaa mielessään sitten muita asioita.

Reaalimaailmassa ristiriitainen "yhteistahto" vaatii tuekseen ja myös vastavoimakseen mahdollisimman objektiivisen ja totuudenmukaisen "yhteisen tiedon". "Yhteinen tieto" on osaksi "yhteistahdosta" eli mielipiteistä, arvoista ym. mielenmaisemaan kuuluvista seikoista riippuva seikka. Tältä osin yhteinen tieto ja sen sisarpuoli taito ovat ristiriitojen "täyteisiä" tai niiden ilmentymiä", kuten "yhteistahto". Hallitukset, jotka soittavat aina samaa tonaalista sävelmää, on vuoren varma merkki siitä, että voimakastahtoisimmat ovat nujertaneet muiden tahdon vaihtaa sävelmää.

Sen sijaan suuri osa "yhteistä tietoa" on KÄYTÄNNÖLLISEN sosiaalisen elämän näkökulmasta täysin ristiriitaton ja varmaa A-tietoa. Egyptin pyramidit ja Niilin pato onnistuttiin rakentaa A-tiedon avulla. Objektiivinen "yhteinen tieto" on siis vain osittain ristiriitaisista B-tietoa ja heijastaa vain osittain yhteistahdon ristiriitoja. Tämä on tahdon ja tiedon suurin laadullinen ero.

Kun objektiivinen "yhteinen tieto" ja "yhteinen tahto" ottavat mittaa toisistaan, kannattaa uskoa (pidän tätä asiaa aksiomana) siihen, että tieto **voittaa lopulta tahdon kestävästä tulevaisuudesta rakennettaessa**. Mitä nopeammin näin tapahtuu sitä todennäköisemmin ja enemmän tahto alkaa suuntautua "tahdoksi tietää ja taitaa" miten tietyt ontologisen tason A- asiat välttämättömästi ovat ja miten niitä voidaan hyödyntää yhteiseksi ja yleiseksi hyväksi.

Ainakin sivistyneessä demokraattisessa valtiossa uskon ihmisten enemmistön tahtovan tietää, miten tärkeät A- asiat ovat, sen sijaan, että he hyppelisivät riemuissaan ilmaan, kun joku taas keksii uuden numeron, jonka voi liittää sote-mallin yhteyteen.

A- ja B-asioiden tapaan myös tieto (tietyissä katsannossa myös tahto) jakautuu ihmistahdosta riippumattomaan A-tietoon sekä ihmistahdosta riippuvaan B-tietoon.

A- tieto A-asioista on se ensisijainen tiedon voima, joka vie kehitystä eteenpäin; ja joskus taaksepäin riippuen siitä, minkä poliittisen "tahdon" palvelukseen A-tietoa A-asioista valjastetaan. Esim. atomipommin rakentaminen perustui A-tietoon ja sen pudottaminen Hiroshimaan ja Nagasakiin epäinhimilliseen politiikkaan.

Erityisesti kannattaa varoa tilannetta, jossa A-tiedon selventäminen halutaan poliittisista tai taloudellisista syistä (usein liki sama asia) estää ilman julkisessa keskustelussa punnittuja **riittäviä perusteita**. Kansalta ehkä turhaan salattu keskustelu eduskunnan suuressa valiokunnassa ja muissa salatuissa saleissa ei riitä. Kansa turhautuu ja voi tyhmistyä, jolloin eliitti voi sitä jymäyttää ja jopa orjuuttaa, niin kuin on tapahtunut.

Suomessa mm. vanhuspalvelulakia valmisteltiin tällä tavalla väärin. Terveydenhuollon ja sosiaalitoimen tietojärjestelmien rationaalinen kehittäminen A-tiedon varaan estettiin Stakesissa ja THL:ssä tahallaan. Sote-uudistuksesta on tullut farssia muistuttava tanssi, jossa kansaa viedään askelkuvioista askelkuvioon kuin lumiukkoa kuutamolla. HS:n uutisen 6.4.2013 mukaan myös STM:n kansliapäällikkö ollaan siirtämässä asian valmistelusta sivuun, niin että uudistus ei varmasti onnistu.

HUH,HUH. Tällä pelillä presidentti Sauli Niinistön peräänkuuluttama suomalaisen yhteiskunnan eettinen selkäranka murtuu.

Uskon, että tärkeä osa tuota selkärankaa on ollut kognitiivisesti rehellisesti ja eettisesti oikeamielisesti toimiva tutkija- ja virkamieskuntamme sekä julkisen sektorin työntekijöiden yleisesti ottaen korkea työmoraali. Mainitut hyveet eivät ole kasautuneet vain yksityiselle sektorille, tai niitä ei pidä yksin sinne ainakaan kasata. Viisas yhteiskunta ei tule toimeen ilman objektiivisesti toimivaa virkamiehiään ja muuta julkista sektoria. Lisäedellytyksenä on se, että politiikasta riippumattomasti A-tietoa arvostetaan ja sen varassa yhteiskuntaa myös rakennetaan presidentti Paasikiven oppien mukaisesti: "Tosiasioiden tunnustaminen on viisauden alku."

Tämä rakennustyö on nyt vaarassa, jos julkisesta sektorista tehdään poliitikkojen pelilauta, jossa pelataan kuntauudistus-, sote-uudistus-, vanhuspalvelulakiuudistus-pelejä; tai jos julkisesta sektorista tulee bisneksen "lypsylehmä", jota konsulttidemokratiolla pidetään lypsettävässä kunnossa.

Erityisesti kannattaa varoa tilanteita, joissa A-tieto (ja myös B-tieto) halutaan alistaa poliittisen tahdon ressurssiksi tai muuksi poliittisen ja taloudellisen vallan välikappaleeksi. Tällöin yhteiskunnan vankkureita alkaa vetää kognitiivisessa ja eettisessä mielessä väärä hevonen. Niin tapahtui 1930-luvun Saksassa ja NL:ssa ja

Itä-Euroopassa 2. maailman sodan jälkeen. Totuudenmukainen A-tieto on tärkein hyvin perusteltu yhteiskunnan vetojuhta, kuten Sokrates puhui.

Politiikka, bisnes ja muu talous kannattaa valjastaa pikemminkin A-tiedon selventämisen apuvälineeksi kuin päinvastoin, kuten nyt näyttää Suomessa ja muualla EU:ssa valitettavasti tapahtuvan.

Siitä huolimatta. Aurinkoista kevättä!

A handwritten signature in cursive script that reads "Timo Karjalainen".

Timo Karjalainen, VTM
Helsinki
email: timo.karjalainen@kolumbus.fi
kotisivu: timokarjalainen.fi